

ÄMNEN SOM FINNS I FÄRGER OCH SOM BÖR UNDVIKAS

Varje färg är tillverkad efter ett eget recept därför kan man inte säga att en viss sorts färg är bra eller dålig ur miljösynvinkel. Vi måste veta vad färgen innehåller för att kunna ta ställning. En färg består av BINDEMEDEL, PIGMENT, LÖSNINGSMEDEL OCH TILLSATSER.

BINDEMEDEL SOM BÖR UNDVIKAS: (några få bindemedel är problematiska ur miljösynvinkel)

Karbamidharts	2 komponenter, kallhärdande (avger formaldehyd)
Epoxi	2 komponenter (kraftigt allergiframkallande vid hudkontakt)
Isocyanater	Polyuretanfärger, PUR-färg, baseras på isocyanater (allergisk vid inandning och hudkontakt)

PIGMENT MM SOM BÖR UNDVIKAS: (framförallt olika tungmetaller)

Blymönja	rostskyddsfärg (bly är en tungmetall som är bioackumulativ och reproduktionsstörande)
Blyföreningar	blynaftenat/blyoktoat, sickativ, torkmedel för att färgen skall torka fortare (bly är en tungmetall)
Kromföreningar	tungmetall (en del kromföreningar är cancerogena och allergiframkallande)
Zinkföreningar	(zink är en tungmetall, zinkföreningar är giftiga för vattenlevande organismer)
Titan	Titandioxid (miljöstörande tillverkning)
Kadmium	(förekommer inte längre i färger i Sverige)
Kopparnaftenat	röstskyddsmedel (klassas som bekämpningsmedel kräver specialtillstånd)

LÖSNINGSMEDEL SOM BÖR UNDVIKAS: (flyktiga organiska lösningsmedel ger nervskador, bildar marknära ozon)

Använd helst färg utan organiska lösningsmedel, undvik färg med mer än 5% lösningsmedel	
Lacknafta	aromatisk lacknafta (alifatnafta anses bättre eftersom den innehåller mindre aromater)
Terpentin	(balsamterpentin som innehåller mindre delta-3-karen anses bättre, bidrar ej till ozonbildning)
Sulfatterpentin	(innehåller höga halter delta-3-karen)
Citrusterpentin	(innehåller limonen som är allergiframkallande, giftig för vattenorganismer, påverkar levern)
Xylen	(påverkar hälsan på människor och har negativ inverkan på vattenlevande organismer)
Toluen	(påverkar hälsan på människor och har negativ inverkan på vattenlevande organismer)
Glykoletrar	lösningsmedel och filmbildare (vissa glykoletrar medför allvarliga hälsorisker. T ex 2-etoxyetanol, 2-metoxietanol, 2-butoxyetanol, butylglykol, metyldiglykol)

TILLSATSER SOM BÖR UNDVIKAS: (det finns många farliga tillsatser som bör undvikas)

Biocider är ett samlingsnamn för konserveringsmedel samt svamp- och alghämmande medel

Konserveringsmedel (biocider): (för att färgen inte skall ruttna i burken)

Kathon	en isotiazolinon (allergiframkallande och giftiga för vattenlevande organismer)
BIT	en isotiazolinon (allergiframkallande)
Bronopol	(mycket giftig för vattenlevande organismer)

Fungicider (biocider): (för att man inte skall få alg- och svamp tillväxt på den färdiga färgen)

Folpet	(cancerogen och allergiframkallande, mycket giftig för vattenlevande organismer)
Fluorfolpet	(cancerogen och allergiframkallande, mycket giftig för vattenlevande organismer)
Diklofluamid	(allergiframkallande och bioackumulativ, mycket giftig för vattenlevande organismer)
Totylfluamid	(allergiframkallande, mycket giftig för vattenlevande organismer)
Klortalonil	(cancerframkallande)
Karbendazim	(cancerframkallande)
Diuron	(cancerframkallande)
Arsenik	träskyddsmedel (cancerogent, bioackumulativt, giftigt för vattenlevande organismer)

Dispergeringsmedel (tensider): (för att pigmenten skall finfördelas i färgen)

Alkylfenoletoxylater	(är miljöfarliga) t ex undergruppen Nonylfenoletoxylater
Nonylfenoletoxylat	(Nonylfenol), östrogenliknande ämne (reproduktionsstörande, bioackumulativt och giftigt)

Mjukgörare: (motverkar sprödhet i färgen)

Ftalater	det finns många olika, (många är bioackumulativa och giftiga för vattenlevande organismer)
Klorparafiner	(bioackumulativa och giftiga för vattenlevande organismer, vid förbränning bildas dioxiner)

Skinnhindrare: (för att det inte skall bildas ett skinn på färgen i burken)

Metyletylketoxim även kallat 2-butanonoxim (allergiframkallande)

Av Varis
Bokalders och
Maria Block

KRETSLOPP
EKOBYGG

TEMA FÄRGER